

ERDÉSZETI UJSÁG

szak és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére

Előfizetési díjak:

Egy évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona

Pénzküldemények

Szászsebesi Ipar és Gazdasági Hitelszövetkezet
címére küldendők, Szászsebesen

Megjelenik minden csütörtökön

Felelősszerkesztő és kiadótulajdonos

PODHRADSKY EMIL

Hirdetési díjak:

Egyhasábos garmond sor vagy annak a helye
20 fillér. Ajánkozásoknál, eladás vagy vételnél
minden szó után előre beküldendő 4 fillér
Nagyobb s többszöri közlésű hirdetményeknél
mérsékelt díjak egyezség szerint

XIII évfolyam

Szászsebes, 1909 március 25

12 szám

RÉGI PÉNZEK

aranyból és ezüsből megvételnek jó árban.

SCHMIDEG ALFRÉD

B u d a p e s t, I., Maros-utca 7. szám.

FARAGÓ BÉLA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

ZALAEGERSZEG

MAGYAR MAGPERGETŐ GYÁRA
ERDÉSZETI CSEMETE-TELEPEI

Ajánl saját magpergetőjében termelt legma-
gasabb csiraképességű

túlevelű magvakat,

kitünő minőségű

lombfa magvakat,

kocsányos és kocsánytalan tölgymakkot,
fűmagvakat, répa, here és más gazda-
sági magvakat,

saját telepein nevelt, kitünően fejlődött, erdő-
sítési célokra alkalmas

tű- és lomblevelű csemetéket,

gyümölcsfákat, válogatott fajokban diszfenyő-
ket, sorfákat, élősvény-csemetéket.

Alkalmi vétel:

Több millió tölgycsemete 20—150 cm. magas

50.000 drb diszbokor 1½—3 m. „

20.000 „ diszfenyő 1½—3 m. „

HIENTZ JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIRKERESKEDÉS
ÉS NYOMTATVÁNYRAKTÁR

NYOMDAMŰINTÉZET

MEGRENDELÉSEKET GYOR-
SAN, PONTOSAN ESZKÖZÖL

Előnyös vadértékesítés!

Szarvas, dánvad, vadsertés, őz, nyul, fogoly s egyéb lőtt vad értékesítését minden mennyiségben elvállalom a legmagasabb árak mellett o o

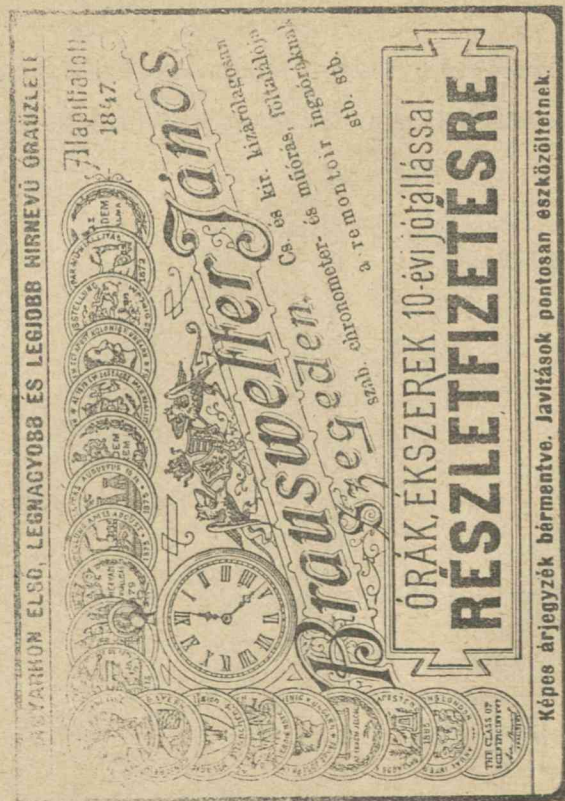
Azonnali készpénz elszámolás

o o Ajánlatokat kér: o o

=== Fodor Károly ===

o o bizományos o o

Budapest, központi vásárcsarnok

Élő vad!

Élő foglyokat, fácánokat, nyulakat, őzeket, szarvasokat, vad házinyulakat, uhukat, minden másfajta állatokat magas árakon vásárol —

O. Frank Utódai Kreuzig és Högl

állatkiviteli és nagykereskedési háza, Wien
(Bécs) V-2. Einsiedlergasse 13. Telephon 598.
Szállít minden nem élő vadakat és más élő
állatokat első rendű minőségben.

A nyulak tömeges befogásához saját hálóit, foglyok és fácánok szállításához saját ketre-
ceit bérmertve küldi és adja rendelkezésre.

Képes vételi árjegyzék ingyen
és bérmentve. o o o

Előfizetési díjak:

Egy évre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyed évre	2 korona

Pénzküldemények

Szászsebesi Ipar és Gazdasági Hitelszövetkezet
címére küldendő, Szászsebesen

Megjelenik minden csütörtökön

Felelősszerkesztő és kiadótulajdonos

PODHRADSKY EMIL

Hirdetési díjak:

Egyhasábos garmond sor vagy annak a helye
20 fillér. Ajánkozásoknál, eladás vagy vételnél
minden szó után előre beküldendő 4 fillér
Nagyobb s többszöri közlésű hirdetményeknél
mérsékelt díjak egyezség szerint

XIII évfolyam

Szászsebes, 1909 március 25

12 szám

A közalapítványiak mozgalma.

A másfél évtizednyi idő alatt, a mióta az erdészeti és vadászati altiszt és szolga személyzet szolgálati és életviszonyait a legszorgosabb figyelemmel kísérjük, a m. kir. közalapítványok erdeinél alkalmazott kartársakról kaptuk a legkevesebb hírt s bár akad közülnök néhány lelkes olvasónk, egyiktől sem kaptunk panaszos levelet, természetes tehát, hogy őket sorsukkal megelégedetteknek kellett tartanunk.

Lehet, hogy meg is voltak elégedve úgy szolgálati, mint javadalmazási viszonyaikkal és ezért hallgattak, de lehetséges az is, hogy elégedetlenek voltak ugyan, de az egész országban való nagy szétszóródottságuk mellett közös mozgalmat indítani nem tudtak, egyesek pedig a többiek támogatása nélkül nem mertek bele nyulni a darázs-fészekbe s hallgatagon türték eléggé mostoha sorsukat.

Most végre, a madárvonulás kezdetén első fecske gyanánt megjelent a közalapítványi kartársak mozgolódásának első tanubizonysága s beköszöntött lapunk szerkesztőségébe annak a jegyzőkönyvnek alakjában, a melyet a gyönyörű s gyógyító erejű forrásaival a szenvedő emberiségre áldást hozó Buziás-fürdőben egybegyűlt husz kartárs vett fel abból az alkalomból, hogy helyzetüket megvitatták s annak megjavítása módzatairól tanácskoztak.

A tavasz első napján, folyó évi március hó 21-én, midőn az egész természet ébredezni kezd

hosszu téli álmából, gyűltek össze a közalapítványi kartársak, talán éppen azért választván az évnek ezt a nevezetes napját, hogy ezzel is jelképezzék a saját öntudatra való ébredésüket.

Gyűlésük alkalmából az alábbi, egész terjedelmében közölt jegyzőkönyvet vették fel mint tanácskozásuk eredményét:

Jegyzőkönyv,

mely felvétellett alulírott helyen és időben, a jerszegi, nagykőveresi és ligeti egybegyűlt közalapítványi uradalmi erdőőröknek, helyzetük javítása tárgyában történt tanácskozásáról.

T á r g y:

1. Tisztikar megválasztása.
2. Helyzetük javítását tárgyazó kérvény felolvasása.
3. A kérvényt kísérő irat felolvasása.

Közakarattal és bizalommal elnökké Szoják Károly szilasi, jegyzővé Delimán György nagykőveresi és előadóvá Szoják József percugoszkai erdőőrt választották meg az egybegyűlt kartársak.

Szoják József előadó előadta a tanácskozás célját felolvasta az általa megszerkesztett kérvényt, mely kérvénynek tartalma az, hogy a m. kir. kincstári erdőőrökéhez hasonló mellékjárandóságok megadását kéri és a kísérő iratot, melyet a jelen volt kartársak mind, és különösen Weydauer Antal, Eberling Gyula, Delimán György hozzászólása után elfogadtak és magukévá tettek, és utasítják az elnököt, hogy a kérvényt aláírás végett az összes közalapítványi erdőgondnokságokhoz, az összes közalapítványi erdőőr kartársak által való aláírása végett elküldje, valamint hogy úgy ezen gyűlésről és a kérvény körözéséről a szászsebesi Erdészeti Újság útján a kir. közalap. erdőőr társakat értesítse.

A jegyzőkönyv felolvasatott és aláíratott.

Buziás-fürdő, 1909. évi március hó 21-én.

Szoják Károly sk. erdőőr, elnök. Delimán György sk. erdőőr, jegyző. Szoják József sk., m. kir. közalap. erdőőr, előadó. Nikolaevits József sk. erdőőr. Mojsze György sk. erdőőr. Schärf Miklós sk., kir. közalapítv. erdőőr. Grellneth János sk. erdőőr. Csiffáry Alajos sk. erdőőr. Gábria Miklós sk. erdőőr. Ramnyamezu Trifon sk. Szilágyi Antal sk. Weydauer Antal sk. Novák Mihály sk. erdőőr. Klingovszky János sk. erdőőr. Nyágu Péter sk. erdőőr. Éberling Gyula sk. erdőőr. Cospenta Pál sk. Proháb Bálint sk. erdőőr. Kreszteszku Miklós sk. Szavulovits Pál sk. erdőőr.

Köszönettel tartozunk az egybegyűlve volt közalapítványi kartársaknak azért a megtisztelő bizalomért, hogy mozgalmuk hiradójaul szerény lapunkat választották, de kár, hogy nem küldték be egyuttal a felterjeszteni szándékoló kérvényük szövegét is, mert ezt lapunkban közölve, tartalmáról az ország minden vidékén lakó közalapítványi kartársak így előbb ismerhették volna meg annak tartalmát, mint a lassu körözés útján. Igaz, hogy a közalapítványi kartársaknak csak kisebb részét tisztelhetjük lapunk pártolói között, mint a hogy azt legjobban bizonyítja az a sajnálatos tény, hogy a fent közölt jegyzőkönyvet aláíró husz kartárs közül csak öt van olyan, ki lapunknak hű előfizetője és olvasója.

A mozgalmat éber figyelemmel fogjuk kísérni s azt hisszük, hogy annak meg is lesz a kívánt sikere, mert a vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministeriumnak is be kell látnia, hogy a folyton fokozódó drágaság által okozott nehéz megélhetési viszonyok mellett a régi javadalmazásból nem lehet tisztességesen megélni.

Nincs édesebb mint a méz.

Irta Valló János.

Ki ne emlékeznék vissza szívesen a boldog gyermekkorra? Kin-k ne jutna eszébe az áldott szülei ház karácsony ünnepén? Mily figyelemmel lesi a gyermek az édes jó szüle, az anya keze ügyességét a mézes, mákos guba keletkezésétől befejeztéig. Jutott is kicsinek, nagynak a finom jó mézből, mindenkinek az őt illető része: ostyán, diós, mákos tésztán, így vagy amúgy, de a legfőlségesebb valami, a méz meg volt, úgy, hogy a karácsonyi ünnepeket méz nélkül gyerekésszel elgondolni sem lehetett, s még deresedő fejjel is rá-rátéved a gondolat a mézről az ünnepre, az ünnepről a mézre.

Bezzeg hűséges strázsái voltunk mi gyerekek a szomszéd Sándor bácsi méheinek, ott voltunk, játszadoztunk méhese közelében a méhesek rajzása idején, s ha egyik másik kas eresztett, versenyt nyargaltunk meztlább ki a rétekre Sándor bácsi után, s már távolból kurjongattunk: «Jöjjön kee haza, eresztett a méhe». Nem is maradt el fáradtságunk édes jutalma; milyen vágyakozással vártuk ki a részünket a mézszedéskor: «nesze gyerek, te is őrizted a méhet»-tel, mindegyikünk kapott a lépes mézből.

Mennyivel édesebb azon méz, amit a gazda saját maga termelt! Édes is, hasznos is! Nemcsak végtelen kedvessé teszi gyermekeinek a visszaemlékezést s meg-aranyozza a rég elmúlt időkre való gondolat, hanem a saját javát munkálja, ki a méheknek hajlékot ad.

Ne térjünk el a régi jó szokástól, tartsuk becsületben dicső atyáink javunkra való hagyományait, akik azt tartották — ahány gazda, annyi méhész; s a kis bogárnak, a hasznos méhnek mindenki csak jóindulatu barátja volt, még az évekig tartó háboruságok, csatározások között keményszívű vitézekké vált kurucokból sem vészett ki a méhek megbecsülése, az irányukba

AZ „ERDÉSZETI UJSÁG“ TÁRCÁJA

Az első.

A Bp. H. után. — Irta Bársony István.

I.

A tél élet-halálharcát vivja a tavasszal, s szívós kitartással tolakszik vissza éjszakánként; ámbár napkelte után megint csak elriad, mint az éjjeli vadállat.

Máskor ez a birkózás rendszerint már februárius második felében megkezdődött. Márciusra mindössze egy pár orvtámadást tartogatott még a végképp megvert, elüldözött tél. Szép verőfényes tavaszi napok után egyszer csak visszavágtatott az északi szél hátán; hozott magával havat, fagyot; végigszáguldozott a már-már éledni kezdő rétségeken; teleszórt fehér pihével, megkorbácsolta hasgató szélkorbácsos; azután lankadó dühében szinte fogcsikorgatva tért ki mégis a diadalmas tavasz útjából, amely napsugárosttorral verte-verte.

Az idén március közepén is tél van még odakint. A kikelet késik; a szabad természet fiai sokhelyt még

havas ágyban pihennek. Március tizedikén a nagy Alföldön, Szolnoktól Püspökladányig, még végig hó borította a szemhatárt, sőt helyenkint oly vastagon, oly téliesen, hogy a várva-várt tavasznak hetekre való dolga akadhatott a tömérdek hónap-jégnek az elolvasztásával.

És mégis láttam már a robogó vonat mellett párokra szakadt foglyocskákat. Együtt élő, szerelmes kis jegyes-, vagy házastársakat, akik életfogytiglan tartó frigyre lépnek.

Amint az első tavaszi fuvalmak megritkítják kissé a nyomasztó, nehéz téli levegőt, a természet minden szabad lakóján végigbizzsereg az ébredő életkedv. Akik az ősszel elmentek tőlünk, hirtelen visszakiváncznak. Akik pedig kiállották itt a zord telet, minden szenvedésüket feledve, kezdik élni az ujhodás világát.

Amilyen szomorúan néptelen és hangtalan volt a mező télen át, úgy megélénkül a tél multával, jóformán máról holnapra; s az élénkség, a hangosság egyre nő, amíg csak a teljes díszével pompázó május be nem fejezi a távollevők hazaidézését.

való jóindulat, mert az elbujdosott méhrajon megesett szívük, leszálltak a lóról, dézsába fogták s úgy helyezték el a bokorba, hadd élhessen, gyarapodhasson.

Ne legyünk irgalmatlanabbak a sok szenvedést, fájó sebeket viselt kuruc katonáknál s keressünk alkalmas helyet a méhes számára házunk tájékán, kertben, szőlőben, réten, s vegyünk példát a lónyabányai gazdaktól, kik jobb hely hiányában, de más okokból is a házuk eresze alá, a gerendákra függő polcot készítenek, s arra rakják szép sorjába a méhköpiüket.

Nem kíván a méh semmiféle cifra, költséges méhest vagy köpiüt; egyéb se kell, mint az a kis hely, ahová a méhest állítjuk, szélről óvott, védett legyen, hogy a szél a méhes elején végig ne sodorjon, a hazatérő kis munkásokat a földre ne verje.

Azt azonban okvetlen megkívánja a méh, hogy gazdája irányába jóindulattal viseltesse. Mint mondani szokás, nincs szerencséje annak a méhnek, aki nem törődik méhei állapotával, nem bánja — gyarapodnak-e, pusztulnak-e. A hűséges gondozást bőségesen megkíméli a kis méhe, ezt bizonyítja azon tömérdek sok méz, amely több millió értékben hazánkban eladásra kerül, s kereskedőink külföldre küldik.

A déli sarkon.

Évszázados küzdelem ért el a minap, ha hihetünk a híreknek, nevezetes fejezetéhez: Eljutottak t. i. a déli sarkhoz. Amíg az északi sarkhoz vezetett expedícióknak még mindig nem volt teljes sikere, a déli sarkot megközelítették már. Egy angol expedíció, az élen Shackleton hadnagygyal, vállalkozott a déli sark megközelítésére, és sikerrel. Vagy 120 napig tartó szánut után jutottak el a déli mágnessarkra. Az expedíció 1780 mérföldet tett meg, amíg 88 fok 23 perc déli szélesség és 162 fok keleti hosszúságnál megfordult.

Ennél a pontnál déli irányban nagy hófölületek terültek el 9000 láb magasságban, anélkül, hogy hegyek láthatók lettek volna. Az expedíció egy másik szakasza megállapította a déli mágnessarkot. A geológiai felfedezések jelentékeny világot vetnek a déli sarkvidék történetére. Szételepek is konstatálhatók voltak. Az expedíció résztvevői valamennyien visszatértek. A londoni «Daily Mail» értesülése szerint ez a legdélibb pont, amelyet Shackleton elért, 111 mérföldnyire van a déli sarktól. Shackleton a mágneses délsarkot 72.25 fok déli szélesség és 154 fok keleti hosszúság mellett (Greenwichtől számítva) állapítja meg. (Shackleton hadnagy 1907 augusztus hóban indult el expedíciójával Angliából és a legutolsó hír 1907 végén érkezett róla, mikor a VII. Eduárd király földjére érkezett, amely a 78-adik fokon van.)

A londoni «Daily Telegraph» Shackletonnak táviratát közli, melyben Shackleton a következőket mondja el expedíciójának a lefolyásáról:

Az expedíció 1908 október havában Shackleton személyes vezetése alatt elhagyta állandó tanyáját, és dél felé indult. November 26-odikán az expedíció elérte azt a legdélibb pontot, ameddig a Discovery-expedíció 1902 decemberig eljutott, és 1909 január 9-edikén 88 fok 23 perc déli szélesség és 162 fok keleti hosszúság alatt kitűzte az angol lobogót. A jégviszonyok rosszbodása, ez expedíció tagjainak rossz egészségi állapota és a hóviharok az expedíciót visszafordulásra kényszerítették. Míg a legdélibb pontig hegységeken vezetett át az út, miközben az expedíció 10.500 láb, vagyis 3200 m. magasságot ért el; onnan délfelé nyílt síkság terjeszkedik, de a déli sark kétségtelenül 10—11 láb, vagyis körülbelül 3100 méter magas fensíkon van. Az expedíció másik része január 26-án elérte a delejes déli sarkot, amely a Viktória-föld jégsivatagában 22 fok 25 perc déli szélesség és 154 fok keleti hosszúság

Hogy ki az első a visszatérő vándorok közül — nem könnyű azt bizonyossággal megállapítani. Hiszen némelyek annyira nyomon követik egymást, hogy alig egy szárnyacsapásnyi különbséggel kerülnek előre.

Még jóformán tél van; a hó alighogy elment; a levegő éles, és nyoma sincs csókos fuvalomnak — s a kék vadgalamb már itt van. Csapatostól suhan a kopár nagy erdők felé, hol nincs számára más, mint fagyöngy; azon éldegél nyomoruságosan, s ha elunja, kiszáll a síkságra, a fonnyadt tarlók területeire, ahol a jó Isten tudja, mi mindent csipeget ilyenkor. Igazi hazája mégis csak a nagy erdő, ahol odvas vén fákon száll meg, s ahol nemsokára már kezd is a bugó-panaszkozást, a párja hívogatását, a fészeknek való odu kiválogatását.

Majdnem vele egyszerre, legfeljebb nyolc-tíz nappal később kerül elő az örvös; ez a szép hamvasszürke tollazatu, csillogó begyü, fehérnyakkendős, fehércsőrű nagy galamb, amely vetekszik termetre a házi begyes galambbal, s amelynek inkább liget, vagy kert kell; de

beéri kisebb facsoporttal is, s onnan hallatja melodikus nyögését, ami szinte ütemes zenéje a bereknek, hol az örvös otthon érzi magát; ámbár az összefüggő nagy erdőket is igen szeretgeti.

Formás kis rokonuk, a vadgerlice, már nem siet ennyire. Április második fele előtt nem eléggé meleg öneki a mi éghajlatunk. Csak akkor kezdi egyhangú gurrogását, amikor már a fű is pitypalattylol a mezőkön.

Hajh, amikor március legelején a seregély betoppan, a pacsirtát már itt is találja. A magyar puszták legédesebb szavu lantosa akkor még nem énekel, csak csirren egyet-egyet; nem is keresi még a magas eget, ahol kék levegőtengeren teritgethetl szét szárnya vitorlát. Ilyenkor még csak alant röpköd; röppenve lendül arább-arább. Dala csak akkor csendül, ha szerelmes kezd lenni, ha a mátkájának udvarolni kezd, vagy ha a párját mulattatja vele.

A seregély a kék galamb nyomán siet; s ilyenkor, kora tavasszal, csakugyan mindig siet. Kis falkákban

alatt fekszik. Az expedíció földrajzi eredményei közé tartozik nyolc hegylánc felfedezése is. Shackleton csapatainak visszavonulása a legnagyobb nehézségek közt ment végbe. Január 2-án a csapat kifogyott az élelmiszerekből és éhezett, amíg a legközelebbi élelmiszer-raktárhoz ért, ami utközben többször megismétlődött. Ezenfelül az expedíció tagjai a lóhussal való táplálkozástól vérhast kaptak. Február 27-én Shackleton kénytelen volt elhagyni csapatát és csupán egy ember kíséretében folytatta útját. Március 1-én visszatért és a társait jó egészségben találta.

Agitáljatok saját lapunk érdekében; hassatok oda, hogy minden kartárs előfizetője legyen!

KÜLÖNFÉLÉK

Gyümölcsseink eredete. A piacunkra kerülő és hazánkban termelt gyümölcsök nagyrésze nem magyar, sőt nem is európai eredetű, hanem távol földről való, a honnan őskori emberek vagy madarak a növények magját hozzánk hozták és földjeinken elhintették, vagy pedig a szél által hozott mag itt nálunk megtermékenyedett. Valamely növényt csak akkor mondunk innen vagy amonnan származónak, ha az ott mesterkéletlenül, emberi kéz bárminemű beavatkozása nélkül, vadon terem, úgy, mint a földi eper, a mely mindenhol található, ámbátor ennek megnemesített fajtái is az 1629-ben Angliába bevitt virginiai és az 1715-ben Franciaországba bevitt csilei eper keresztezéséből keletkeztek. A málna Európa enyhébb vidékein és Ázsiában terem vadon. A barack-ot sokáig arméniai terméknek hitték, pedig Kinából származott át hozzánk és már kétezer év előtt kedvelt gyümölcse volt a rómaiaknak és görögöknek. Az őszi barack-ot perzsa eredetűnek hitték, míg egy híres botanikus be nem bizonyította,

hogy úgy az őszi baracknak, mint a duránci-nak Kína az ősi hazája. A cseresznye eredeti termőföldjét a kaspi tengerpart vidékére teszik, a spanyol cseresznyéről pedig azt állítják, hogy az ázsiai madárcseresznye törvényes utóda. A több mint háromszáz fajtájú szilva eredetileg a Kaukázusban és európai Törökországban termelt csak; az ugyanannyi fajtával képviselt hazánkbeli gyümölcs, a körte, az Európa enyhébb vidékeit és Nyugat-Ázsiát valaha nagy területen elborított vadkörtefa-erdőkből terjedt szét; míg a keleteurópai birsalma a Kaspi-tengeren és a Kaukázusban otthonos. Már az őskori ember is sok almát fogyasztott, az alma eredeti termőhelyéről azonban semmi bizonyosat sem tudunk, épp ily bizonytalan eredetű a füge is, melyről csak sejtjük, hogy a Földközi-tenger vidékéről és Szíriából származott. A szőlő művelése is oly régen ismeretes, hogy igazi hazáját nem tudták megállapítani; Európa délvidéki részét, Algériát, Marokkót és Nyugat-Ázsiát tartják őshazájának, a honnan magvát madarak vitték szét a világ minden részébe és tették lehetővé, hogy mindenütt vadon tenyesszék. A szederfa, vagy ahogy Arany János mondja: eperfa (Feketén bólintgat az eperfa lombja) Európában, a Himalája hegység déli lejtőin és Japánban volt eredetileg otthonos, a ribiszke eredetét Európa enyhébb vidékein, a Kaukázusban, a Himalája és Atlasz hegységekben kell keresnünk, a dió-ét pedig Perzsiában és Észak-Indiában. A narancs és mandarin Kína déli vidékéről és Kokinkinából származik és a XIV. században honosodott meg Európában; a citrom indiai származású és a Krisztus utáni III. vagy IV. században került Olaszországba.

Jegesmedve-fogat. Hagenbeck híres stellingeni állatparkjában jelenleg négy jegesmedve betanításával foglalkoznak. A medvék arra vannak kizsákmálva, hogy Amundsen kapitánynak legközelebbi sarki expedíciója alkalmával a szánját kutyák helyett huzzák. Amundsen

kószál és keresi az utat a neki való erdőségek felé, a hol majdan fészkel, s ahonnan költés után seregestől kívánczik a szabad mezőkre. Hol van még az az idő!

*

Ahol nedves rétségek vannak, zsombikos laposokkal, ott az időjárás szerint néha már február végén is, de rendszerint március első harmadában — alig hogy a hó elolvadt — megjelenik a játszi röptésű, csapongó bibic. Ez a jajongó-síránkozó légítornász, aki szerelmi hevületében a leggyönyörűbb fordulatokat mutatja oda-fent röptében. Most még nem szívesen csapong; tornászkedve a páráskor nő meg; de ha sötétzöldebe játszó ködmönét és hófehér hasát megpillantjuk, bizhatunk benne, hogy itt a tavasz, az annyira sóvárgott.

Nemsokára a bibic után megjönnek a nemes mocsári sneffek is, amelyek elsei, utmutatói jó időben már március első hetében is felcsapnak a korai szemlére kiránduló vadász előtt, a mocsaras helyeken. Az igazi érkezésük későbbre, körülbelül március közepén tulra esik, amikor, ha melegszik az idő és nyilni kezd a sárga

kácsavirág, vonuló utjokban rövid időre ellepik a zöldelő laposokat és a fakó zsombikost, ahonnan villámgyors röptésével surrannak el, ha nekik gyanús mozgás közeledik.

Ezen időtájjban élénkül meg a mező az északra huzódó vetési ludak seregeitől is. A nagy szürke lud, amely nálunk költ, akkor már régóta párban van. A tojó a fészken ül; sőt akad, amelyik kiköltötte apró libuskáit, mikor a vándor vadlud csapataival áprilisban még folyvást találkozunk. Azok messze mennek. Az északi tundrákra, ahol megszámlálhatatlan mennyiségben békén költhetnek. Ott őket senki sem zavarja az elhagyott, vad világban. Csak késő ősszel látjuk viszont ezeket a vándorokat, amikor ivadékaikkal meg-sokasodva kerülnek vissza a mi vetéseinkre.

Eközben egyre érkeznek a szárnyas utasok. Ki véglegesen, ki pedig csak futó vendégképpen, hogy megpihenjen nálunk, s azután tovább menjen, siessen másfelé.

meg van arról győződve, hogy e medvék épp oly megbízhatóak lesznek, mint az eszkimókutyák s a mellett 60—80 kutyának az erejét pótolják. Különösen egyenetlen, rögös talajon lesznek használhatóak. Ha esetleg majd Amundsen fölkérésére expedíciót fog-nak kiküldeni, remélhetőleg nem e megbízható állatok gyomrában fogják őt megtalálni.

Kigyóvándorlás. Dél-Amerika sok helyén úgy javítják a legelőket, hogy felgyújtják a mezőt a nyár közepén. A rövid ideig tartó gyors tűz mindent elpusztít, mi a földszínen van, de érintetlenül hagyja a gyökereket és ezáltal a hamutól trágyázott földön az első eső után buja fű verődik ki. Dr. Safray Uj-Granadában szemtanúja volt ily legelőjavításnak és a gyorsan haladó tüzet szemlélve látta, hogy egy irányból ezer és ezer kigyó mozgott a földön, melyeket a tűz lyukaiból kihajtott. Az így leégett legelőről mind elmenekülnek a kigyók és ekkor ha csak lehet, erdős helyre mennek. Az óriás tömegben haladó kigyók visszataszító látványt nyújtanak, mikor a sziszegő és fütyülő állatok egy tömegben sietnek és ez lenne a legjobb alkalom, ha e nagyobbára mérges kigyókat robbanószerekkel egy tömegben elpusztítanák, így egy csapatban nagyobb pusztítás volna könnyű módon végezhető.

H I R E K

Hol van a legdrágább föld? Senki sem gondolná, de hivatalos irás bizonyítja, hogy Aknaszlatinán A főbányahivatal orvosi lakást akar építeni s a Lajos sóbánya részére egy új tárnát kíván nyitni. Ezek céljaira legalkalmasabb volt a Sztrulovics Emil telke. Sztrulovics hajlandó is a tizenegy holdon felül levő telket eladni, holdankint huszonegyezer koronáért. S ez ajánlatát írásban adta be a főbányahivatalhoz. Azt hisszük, ennél drágább föld nincs ma Máramarosban.

Rablógyilkosság Felvincen. Vértagyasztó gyilkosság történt március 20-án hajnali két órakor Felvincen. Nagy Pál Elek felvinci jó módú gazda a radnóti vásárról jött haza s a vonattól gyalog igyekezett be a községbe. A kereszt-utnál ismeretlen tettesek megtámadták és két fejszecsapással agyonütötték; körülbelül hétszáz koronányi készpénzét pedig elvették. Holttestét ott hagyták az uton. Hat gyermek siratja a szerencsétlen gazdát. A nyomozást megindították.

Halálos arculütés. Mint Fiuméből értesülünk, Dobrillo Mario munkás egy multság után hazatérve, összeveszett a vele közös háztartásban élő Sirola Albinával. A veszekedés közben Dobrilla olyan erősen ütötte arcul Sirola Albinát, hogy az összeesett s meghalt. Dobrillát letartóztatták, a vizsgálatot pedig ellene megindították.

Támadás egy őrség ellen. Amint Sopronból értesülünk, ott vakmerő támadás történt a 18. honvéd-ezred lővész-raktárának őrsége ellen tizenötödikére virradó éjjel. A raktár a várostól északkeletre fekvő bécsi dombon van elhelyezve. Az őrség egy altisztból

és három közlegényből áll, és a lőszer-raktártól száz lépésnyire egy kis házikóban van, amely az őrről vil-lámos-csengővel van összekötve. Éjfél tájban az őr épp föl-alá sétált őrhelyén, midőn közvetlen közlőlől lövést hallott, s egymásután két golyó süvített el mellette. Az őr a villanások irányában visszalépett, s egyszersmind felriasztotta az őrséget. Az őrparancsnok embereivel kifutott, mire az őr a történetekről jelentést tett. A kormsötétségben senkisében lévő látható, rövid figyelés után az őrparancsnok embereivel ismét bevonult. Alig ért a házikóba, ismét lövések hallatszottak, s a csengő is megszólalt. Az őrparancsnok azonnal az őrhelyre sietett, és a felvillanó lövések fényénél három alakot látott közeledni. Az őrség erre tüzelni kezdett, aminek az a következménye lett, hogy a támadók ismeretlen nyelven kiabálva elfutottak. Az őrparancsnok a környéket átkutatta, de nem akadott nyomra. Hogy a támadás ismétlődése esetén, mely az ezred egész tölteskészletét veszélyeztetné, teljes számmal védekezhessék, az őrparancsnok csak reggel küldött a kaszárnyába jelentést. A honvéd-ezredparancsnokság azonnal értesítette a csendőrséget és rendőrséget a támadásról. A délelőtti folyamán vegyes bizottság szállott ki a helyszínén. Az eredmény még nem ismeretes, de annyi már valószínű, hogy az eset összefüggésben van azokkal a támadásokkal, amelyek egyéb raktáraink és hidaink ellen az egész monarchia területén egy idő óta sűrűn megismétlődnek.

Ellopott erdő. Szegedről írják, hogy Öttömös község népe kivágta Öttömösy Ödön egri földbirtokos gazdátlanul maradt hatalmas erdőjét. A 80—100 éves szálfák közül szerszámot, teknőket, kerítést készítettek, a többi részét pedig poton áron eladták. Mire a földbirtokost valaki névtelen levélben értesítette az irtásról, a kétszáz holdas erdőből alig volt harminc szál fa. A szegedi járásbírósa a földbirtokos panaszára kedden tárgyalta ez ügyet, amelyben vádolva volt Öttömös község egész népe, akik azzal védekeztek, hogy szegények voltak, ezért irtották ki az erdőt. A vádlottak között volt Czékus Albert gazdag öttömösi korcsmáros is, aki pálinkáért vette meg a néptől a fát. A vádlottakat lopásért, orgazdaságért, bűnrészességért egytől-egyet elítélték. Hárman egy havi, ketten két heti és ötvenöt 2—5 napi fogházat kaptak.

Testvérgyilkosság. Szigetvárról jelentik, hogy Darabos István földműves és bátyja, Darabos Lukács Lakocsa községbeli lakosok régidőtől fogva viszálykodtak. István késsel rátámadt bátyjára, aki egy dorongot fogott, s azzal öccsét agyonverte. A gyilkost elfogták és beszállították a szigetvári járásbírósga.

Tragédia a csendőrlaktanyában. Dezső Sándor hadapród a csendőrlaktanyában nevenapját ünnepelte. Hangos nagy multság volt, tánccal, asszonyok nélkül és rengeteg sok itallal, amely egyik-másik vendégnek alaposan a fejébe szállott. Reggel felé Gábor Péter, Gábor Áron unokája a sok italtól már szinte önkívüli állapotban járta a táncot. Egyszerre csak elő-rántotta Browning-revolverét, s Dezsőre irányítva, így

kiáltott rá: «Sándor, most meghalsz!» Mindenki azt hitte, hogy tréfáról van szó, de a következő pillanatban a revolver elsült, s Dezső arcal a földre bukkott. Még ki sem jőzönodhattak a mulatók a rémes esetre, mikor új dördülés hallatszott, s Gábor Péter vágódott végig a padlón. A leirhatatlan rémület közben a kaszárnya legénysége összeszaladt, orvosok, mentők után telefonáltak, ez utóbbiak csakhamar meg is érkeztek, és a két súlyosan sebesültet a kórházba szállították. Mindkettőn műtétet végeztek; Dezső már ki is ment a kórházból, mert sebe nem veszedelmes, de Gábor Péter, a nagy székelgyűntő unokája még néhány hétig a kórházban marad.

HASZNOS TUDNIVALÓK

Hasas tehen elapasztása. Tapasztalatlanabb tehenészek fejk a vemhes tehenet ugyszólván addig a pillanatig, amíg annál a leborjazás beáll, mások pedig az elapasztást a leállítás előtt 1—2 hónappal, vagy csak 1—2 héttel, a fejés rögtönös beszüntetésével eszközlik. Mindkét eljárás hibás, mert az első esetben amit megnyer az ember a kifejt tejben, azt elveszti a leállítás után nyertben, s emellett a borju fejlődésének is a rovására megy az az anyag, amit a tehen szervezetéből a hasasság végén kizsarolunk; ám hiba a másik eset is, mert a fejésnek rögtönös, és nem fokozatos beszüntetését a tehen tőgye sinyl meg, s a hátrányos utóhatás a leállítás utáni fejéseken is meglátszik. A természetes folyamat maga mutat ebben követendő utat. Hiszen tudjuk, hogy a nem fejt gulyabeli tehen új ellése közeledtével, rendszerint hét hónapra az új vemhesedés után fokozatosan apasztja el tejét. Ezt kell utánoznunk tehát, de nem úgy, hogy pl a vemhesség 7—8-adik hónapjától kezdve naponta csak félig fejjük ki a tejet, hanem úgy, hogy ha pl háromszor fejtünk naponta, úgy egy-két héten keresztül csak kétszer, majd másik egy-két héten át csak egyszer, s ezt követőleg talán csak 36—48-óránként fejjük. Így fokozatosan vihetjük át a tehen tőgyét abba az állapotba, hogy az ellés előtt kellő időben működését beszünteti, s azután az ellés közeledtével a működését fokozatosan újra megkezdi.

Malacait felfaló koca. Némely kocának tudvalevőleg az a szokása, hogy malacait fölfalja, amiből az illető gazdára érzékeny károsodása származik. Tévedés volna, ha a kocának ezt a rossz szokását a vérengzés iránt való természetes hajlamosságból származtatnánk. Az okot máshol kell keresni, még pedig abban, hogy elléskor az állat emlői a feltóduló tejtől megduzzadnak, megmerevülnek s fölöttébb érzékennyé válnak. Ha már most a malacok szopnak, s szopás közben a csecseket meg is harapják, az anyaállat éles fájdalmakat érez, s csupa védekezésből halálra harapja fiait, és aztán meg is eszi. E baj ellen csak úgy lehet védekezni, ha elléskor a csecsek állapotát gondosan megvizsgáljuk; szükség esetén a malacokat eltávolítjuk az anyától; a szoptatásnál mindig jelen vagyunk, s a csecsek állapotára legnagyobb gonddal ügyelünk; azokat naponta

kétszer megmosatjuk, s az esetleg talált sebeket állatorvos által javasolt megfelelő szerrel bekenetjük.

Hernyóenyv helyett kocsikenőcs. Nem lehet kétség afelett, hogy a készen kapható hernyóenyv és a hernyófogó-gyűrűk kiváló szolgálatot tesznek a gyümölcsfáknak hernyóktól való megszabadításában; bizonyos azonban, hogy e célra a jóval olcsóbb szekérkenőcs (tengelykenő) is nagyon megfelel és pedig annál inkább, mivel nem veszti el oly hamar ragadósságát (fogóképességét), mint a hernyóenyv. Az eljárás ebben az, hogy felken az ember falapocka segítségével a gyümölcsfa törzsére körben mintegy 6—8 cm. szélességben jó vastagon szekérkenőcsöt, s aztán simító kefe segítségével szétmázolja azt úgy, hogy 3—4 mm.-nyi vastagságban maradjon vissza a fa kérgén. Minthogy e kenőcs aránylag olcsó, vastagabb réteg felkenését sem kell sajnálni. Ez esetben még az az előny, hogy 4—6 hétig ragadós marad, s elég fogóképességének további négy hétre szóló felidőzésére kefével végig simítani rajta, hogy t. i. az alsóbb mélyebb, oldottabb részek felülre jussanak. Fiatal, sima kérgű fákra ajánlatosabbak az enyvespapir-gyűrűk, mert ilyen fák kérge a szekérkenőcs ismételt (2—3 éven át egymást követő) alkalmazására repedezni kezd a bevont terület alatt; öregebb, 10—13 cm. törzsvastagságú fák azonban jól viselik a szekérkenőcsöt 2—3 éven keresztül egy és ugyanazon helyen egymás fölébe kenve is. Különböző a tengelykenőcs minősége nem látszik a hatásra nézve döntőnek; a gyakorlatban a fehér, a világosbarna és a barna egyformán jól bevált abban a tekintetben, hogy a fának nem ártott, fogó- sőt ölképessége azonban a legsötétebb színű kocsikenőcsnek van.

Kemény pata kezelése. A pata keménységének oka rendszerint annak szárazságában rejlik. Hiányzik a természetes nedvesség, ami pedig egyik fontos feltétele a pata rugalmasságának. Azonban nem helyes az az eljárás, ha az ember állandóan borogatja, s ily módon állandó nedvességnek teszi ki. Ezáltal a pata könnyen tulságos puha lesz, sőt szarurothadás is keletkezhetik belőle; azonkívül ha egyszer mégis megszűnik a nedvesítés, a pata csak annál jobban kiszárad. Legjobb az, ha a patát valamilyen tiszta zsírral bekenjük. Előzőleg azonban jól meg kell mosnunk, hogy tiszta és puha legyen, minthogy így a zsírt jobban beszívja. Tehát ha kevés ideig nedvesítjük be a patát, az nem árt. Ha a lovak hosszú ideig kénytelenek nagyon nedves földön menni, jó, ha kátránnyal vagy viasszal kenjük be patáikat. Nagyon hátrányos, ha a ló sokáig áll a trágyalében, mert az ammoniákat tartalmaz, ami pedig a szaruanyagot megtámadja, s a pata keménnyé lesz. Tehát tisztaság, áztatásra következő bekenés, ez szükséges a pata ápolásához, hogy a ruganyosságát megtarthassa.

Patkányok és egerek irtása. Olvasóink leírásból és talán gyakorlatból is ismerni fogják a patkányok és egerek ellen használt azt az irtásmódot, hogy liszttel kevert, finom porrá tört gipszet tesznek ki tányérra,

mellette másik tányérra pedig ivóvizet. A finom porrá tört gipsz alul van a tányéron, erre vékony réteg liszt szórando. A patkányok a liszttel együtt kevés gipszet is fognak enni, ha pedig mindjárt isznak is utána, ami valószínű, a gipsz megdagad a gyomrukban s a kártevők elpusztulnak. Egy francia recept szerint hathatós irtószer patkány ellen az is, ha jókora mogorónagságu parafadarabokat zsirban jól kisütnek. A patkányok e „süteményt“ szívesen föleszik, mivelhogy azonban a parafa emészthetetlen és a gyomorból eltávolíthatatlan, a kártevők elpusztulnak tőle. Parafa helyett spongyát is lehet használni. Mindenesetre nem ártana a gyakorlatban kipróbálni.

A fejés alatt való etetésről. Vannak gazdaságok, melyekben az a szokás, hogy a teheneket fejés alatt etetik. Ez az eljárás azonban határozottan rossznak mondható. Ha a tejhozam nem függene össze a test állapotával, úgy, hogy egyik a másikat befolyásolja, akkor az mindegy lehetne, hogy mi történik az állattal, mikor azt fejk. Ez a két tényező azonban szoros összefüggésben van. Ha például egy tehen megbetegszik, a tejhozam vagy csökken, esetleg el is apad vagy valamiképpen megváltozik a tej, ami szintén gyakran előfordul. Az is ismert dolog, hogy a tehen tejét bizonyos mértékig vissza tudja tartani, viszont izgatással fokozhatjuk is azt. Ha az alatt fejk, míg az állat eszik, az sokkal nyugtalanabb lesz, mintha üres jászol előtt állna. A tehen természetesen jobban figyel az evésre, mint a fejésre. Természetes az is, hogy a tejelő marhával jól kell bánni s nem szabad őket izgatni; már pedig, ha a fejés közben kell az ételeért küzdelem, ez zavarása a tejelőképességnek. Ehhez járul az is, ha az állat nyugtalan, az illető, aki fejk, is méregbe jön s kíméletlenül bánik az állattal. Ugy az ember, mint az állat azon vannak, hogy mielőbb átessenek a fejésen, ez pedig semmiképp sem válik a tejhozam előnyére. Az is téves nézet, hogy ha az állatokat reggel, etetés előtt fejk, azok nyugtalanok. A fejés alatt nyugodtan viselkednek, csak akkor lesznek türelmetlenek, ha a takarmányt behozzák.

Tömörüljünk egy zászló alá, érdekeink megvédésében csak úgy tehetünk kellő lépéseket!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Egy bajtársnak. A beküldött dolgozatot köszönettel vettük, s legközelebb közölni fogjuk. Bizony szomorú igazságokat tartalmaz az elejétől végig, s itt lenne az ideje annak, hogy az erdészeti altisztek kivételközve eddigi közönyösségükből, végre a tettek mezejére lépnének, s lapunk — mint egyetlen hűséges szószóló — köré tömörülve igyekeznének kivívni jogaikat. — **Szoják Károly** urnak, Szilasi-erdő. Mozgalmukkal lapunk mai számában foglalkozunk, és közöljük a cikk keretében felvett jegyzőkönyvet is, melyből egyébként sajnosan konstatáltuk, hogy az azt aláíró husz közalapítványi kartárs közül csak öt híve lapunknak, míg a többi távol tartja magát attól. Gyűlésük alkalmából jó lett volna erre is kiterjeszteni figyelmüket, és saját érdekükben is jól cselekedtek volna, ha határozattá emelik azt, hogy ezentul valamennyien beállanak lapunk előfizetői közé.

A KIADÓHIVATAL POSTÁJA

Blum Máttyás urnak, Zágra. Az ígéretet tudomásul vettük. A kért három számot megküldtük, a címet pedig kiigazítottuk. — **Kerekes Gusztáv** urnak, Németbogsán. A lakásváltozást bejegyeztük. Szíveskedjék új állomása környékén lakó kartársakat lapunk előfizetésére buzdítani. — **Zudor Jakab** urnak, Alvinc. Igaz, hogy híveink közül számosan siettek lapunk segítségére, de viszont sok olvasónk még most sem látja be, hogy csak úgy tarthatjuk fenn a lapot, ha minden egyes olvasója az előfizetési díjat pontosan beküldi. Most is kénytelenek voltunk 64 hátralékost meginteni, kiknél nem kevesebb, mint 458 korona követelésünk van.

Nyomatott **HIENTZ JÓZSEF** könyvnyomdájában, Szászsebesen

HIRDETMÉNYEK

Pályázati hirdetmény.

Br. Wesselényi Miklós öngyméltósága szilágy-megyei göröcsöni uradalmában egy alerdézi állás betöltendő. Javadalmazás 1000 K. készpénz, természetbeni lakás kerttel, 10 hold szántó és kaszáló, valamint a faeladások után 3%.

Csak olyan szakvizsgázott egyének pályázhatnak, kik valamely nagyobb magyarországi uradalomban már sikerrel működtek, az erdőkezelés, erdőművelés, felmérés és rajzolásban, valamint a vadtenyésztésben kellő gyakorlatot szereztek.

Fényképpel ellátott, kellően felszerelt kérvények folyó évi április hó 15-ig alólirotthoz beküldendő.

Kolozsvár, (Egyetem-utca 7.) 1909. február hó. (1—2) **Nagy László** s. k., erdőtanácsos.

Szám: 819/1909. K. e. b.

Pályázati hirdetmény.

Alsófehérmegye közigazgatási erdészeti bizottsága a lemondás folytán megüresedett, Magyarigen székhellyel rendszeresített magyarigeni alsójárási erdőőri állás betöltésére pályázatot hirdet.

Javadalmazás: 400 K fizetés utólagos havi részletekben, 80 K lakbér, 160 K lótartási átalány, 32 K irodai átalány utólagos évnegyedes részletekben.

Az általa felfedezett és felhajtott kártérítésekből egy ötödész és hajtópénz.

Erdőkihágási tárgyalásokon való megjelenésért 2 K napidij és 20 f kilométerpénz.

A pályázóktól az 1879. évi XXXI. t.-c. 37. §-ában foglaltak, és a szakvizsga letételén kívül még a román nyelvnek tudása is megkívántatik.

A kellőleg felszerelt pályázati kérések 1909. évi március hó 31-ig Alsófehérmegye közigazgatási erdészeti bizottságához nyújtandók be.

Nagyenyed, 1909. március 6.

Br. Bánffy Kázmér,
közig. erd. biz. elnöke.

1472/909. sz.

Galgóci járás főszolgabírójától.

Pályázati hirdetmény.

Nyitravármegyében, Pöstyén székhellyel kerületi erdőőri állás megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdet. Ezen állással 700 K bérfizetés, 120 K utiátalány, 100 K lakbér, 80 K tűzifaváltság, összesen 1000 K javadalmazás van összekötve, amely a beosztott erdőbirtokosok által megfelelő előleges havi részletekben szolgáltatik ki.

Pályázhatnak olyan magyar honpolgárok, akik a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják, esetleg a tót nyelvben is jártasak; ép és erős testal-

katuak, amit hatósági bizonyítvánnyal igazolnak, egyúttal pedig az 1879. évi XXXI. t.-c. 37. §-ában előírt kellékeknek megfelelnek.

A kellően felszerelt és sajátkezüleg irt kérvények folyó évi április hó 10-edikéig a nyitrai m. kir. járási erdőgondnoksághoz nyújtandók be. A kitűzött határidőn túl beérkezett, valamint kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás betöltése hivatalos helyiségemben megtartandó választás útján fog történni, s arra folyó évi április 17-edik napjának délelőtti 9 óráját tűzöm ki.

A megválasztott erdőőr a választásnak jóváhagyása után tartozik állását elfoglalni, mely állás a végleges rendezésig ideiglenes jelleggel bír.

Galgóc, 1909. évi március hó 9-edikén.

(1—2) **Frideczky, főszolgabíró.**

Pályázati hirdetés.

Főméltóságú herceg Odescalchi Géza ur krasznai uradalmában három erdőőri állás betöltendő.

Évi javadalmazás: 400 K készpénz havi utólagos részletekben, egy téli és egy nyári egyenruha, szabad lakás, 2 hold szántóföld és 4 hold rét, 4 drb szarvasmarhának nyári legelő. Száraz feküfa házhoz szállítva. Kártékony vad után rendszeresített lődíj. Erdőkárak után egyenyeződés.

Pályázhatnak 35 évnél nem idősebb, ép és erős testalkatú egyének, akik a magyar nyelvet szóban és írásban, a tót nyelvet szóban bírják. Sajátkezüleg írott kérvények bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, alulírottához mielőbb benyújtandók.

Kraszna, 1909. évi március hó 5-ödikén.

U. p. Koskóc (Zemplénm.)

(1—2) **Dworzak Lajos,**

urad. erdész.

298/1909. sz.

Pályázati hirdetmény erdőőri állásra.

A Fogaras vármegye területén, illetve az alulírott m. kir. állami erdőhivatal kerületében megüresedett egy erdőőri állásra a törvényhatósági erd. alb. 1908. évi 2454. szám alatt kelt határozata alapján pályázatot hirdetek.

Az erdőőr javadalmazása: 480 K évi bér előleges havi részletekben, 80 K évi lakáspénz, 64 K tüzfiaatalány és 60 K legelőváltás előleges negyedevi részletekben.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy magyar állampolgári minőségüket, fedhetlen életüket, a 24 éves életkor betöltését, az erdőőri szakvizsgálat letételét, és ép szellemi erő és egészséges testalkat mellett hibátlan beszélő- és hallóképességüket igazoló a) illetőségi bizonyítvánnyal, b) hatósági erkölcsi bizonyítvánnyal, c) születési anyakönyvi kivonattal, d) erdőőri szakvizsgálati bizonyítvánnyal, e) közhatósági orvosi bizonyítvánnyal, végül f) esetleg még szolgálati bizonyítvánnyal felszerelt, szabályszerűen bélyegzett, s Fogarasvármegye törvényhatósága erdészeti albizottságához címzett, sajátkezüleg irt folyamodványukat alulírott m. kir.

állami erdőhivatalnál legkésőbb f. évi április hó 8-ig benyujtsák.

Megjegyzem végül, hogy azok a pályázók, akik az állam nyelvének feltétlenül megkövetelt szóban és írásban való tökéletes tudásán kívül a román nyelv tudását is igazolják, előnyben részesülnek, és hogy a hiányosan felszerelt, valamint az elkésve beérkező pályázati kérvényeket figyelembe nem veszem.

Fogaras, 1909. március 18-án.

(1—2) **A m. kir. állami erdőhivatal.**

1909/832. sz.

Pályázati hirdetmény.

A lipitújvári magy. kir. főerdőhivatal kerületében három erdőlegényi állásra pályázat nyitattik.

Ezen erdőlegényi állásokkal egyenként évi 600 K szegődménydíj, természetbeni lakás, avagy ennek hiányában 100 K lakbér, és egyéb rendszeresített mellékilletmények vannak összekötve.

Az ezen állásra pályázók felhivatnak, hogy szakképzettségüket, az állami szolgálatba ujonnan belépni kívánók pedig ezen felül ép, erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, illetve vármegyei főorvos, vagy honvéd törzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint az életkorukról és illetőségükről tanuskodó bizonyítvánnyal, és a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes birását igazoló okmányokkal felszerelt, sajátkezüleg irt kérvényüket előljárójuk, illetve illetékes közigazgatási hatóságuk útján legkésőbb folyó év április hó 5-ödikéig a lipitújvári m. kir. főerdőhivatalnál nyujtsák be.

Liptóújvár, 1909. évi február hó 22-én.

(1—2) **M. kir. főerdőhivatal.**

Pályázat.

Erdő-, illetve vadőri állás betöltendő a nágocsi (Somogy megye) uradalomban. Pályázhatnak csakis nők, kis családú egyének. Erdőőri szakiskola végzése megkívánatik. Vadtanyésztéshez értenie kell.

Pályázati kérvények bizonyítványok másolataival, valamint minő fizetés és járandóságra tartanak igényt — a Nágocsi Uradalom Intézőségéhez nyújtandók be folyó évi április hó 10-edikéig.

(1—2)

HIRDETÉSEKET FELVESZ	
JUTÁNYOS ÁRON	AZ
ERDÉSZETI UJSÁG	
KIADÓHIVATALA	

MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FORGALMI ÉS KIVITELI R. T.
BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 5.

Főlerakata Szászsebesen **LENGYEL BÉLA** cégnél.

ÁLLANDÓAN RAKTÁRON VANNAK ÉS ÁRUSITTATNAK AZONNALI PALACKSERE MELLETT:

Borszéki főkut	Boholti	Kászon-Jakabfalvi
" Kossuth-kut	Előpataki	Kászon-Salutaris
" Boldizsár-kut	F.-Rákosi Mária	Répáti
Bodoki Matild	Fehérkői	Székely-Selters
Baross	Glória	Stojkai
Borhegyi	Horgász — Hankó	

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt s elismert egy- és kétesövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

o o árfelemelés nélkül szállít: o o

Aufrecht és Goldschmied

o o fegyveráruháza o o

Budapest, VII., Rákócy-ut 26. sz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!!

ÉLŐVADAK

Foglyokat, fácánokat, nyulakat, szarvasokat, őzeket, dām vadat, uhukat kunyhóleshez, továbbá minden fajú ragadozó emlősöket és madarakat, tyukokat, libákat, diszfácánokat vásárol és erre vonatkozó ajánlatokat kér

== MAYER EDE ==

udvari szállító élővadvitelti üzlete

o o WIENER-NEUSTADT o o

Schneebergasse Nr. 10. Alsó-Ausztria.

Fióközlet (vadkereskedés) Magyarországon

o o Savanyukut, Sopronmegye o o

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Legjobb hírű, legnagyobb üzlet!

Gyertyán

hasábokat, szerszámnak valót, rönköket legalább 25 cm. átmérőtől felfelé o o o

o o o Gyertyán

dorongfát, 1 m. hosszut, 6—9 cm. vastagot minden mennyiségben vásárol: o o o

S. M. R ü b n e r

o fanagykereskedése o

== Wien ==

II—2., Kaiser Josef-strasse 39

SANITAS

Az orvosok megállapították, hogy a reuma-csuz és köszvény legsikeresebben gyógyítható a o

„S A N I T A S”

szobagőzfürdőkészülékkel, melynek segítségével bármely szobában 5 perc alatt kényelmes gőz- vagy hőlégfürdőt készíthetünk. Egészséges embernek is nélkülözhetlenek ezen fürdők, ha betegségek elleni védekezés céljából a szervezetét edzeni akarja. Terjedelme csekély, ára méltányos, tartóssága korlátlan o Ezernyi elismerő- és köszönőlevelet tartalmazó ismertetőkönyvet ingyen o o és bérmentve küld:

FÖRSTNER ALADÁR

„SANITAS” szobagőzfürdő-készülékek gyára

Budapest, VII., Alsóerdősor 30

Legrégibb, legnagyobb hazai vállalat e szakban
Sok a silány utánzat, ezektől kell óvakodnunk

== Egyedüli ferlachi gyártmány! ==

A bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el. — Arany érem:
Páris 1906. 46 remekelés.

OGRIS MARKUS Ferlach, Karinthia fegyvergyár és (prácios)-puskaműves.

Szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és céllövőfegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű Drilling-fegyverekben. Súlyuk 2,8—3 kg. Browning-féle sértes ismétlőfegyver 210 K gyári árban.

Egy Mannlicher Schönauer ismétlő kurtály 6,7 mm. és 9 mm. öbű, 400 lépésig, jótállás mellett, a legpontosabban belőve, ára 190 K.

Egy Mannlicher Excelsior ismétlő kurtály 11,5 mm. öbű, acélköpenyburkolatu és legerősebb a füst nélküli lőpor töltés használatára, a legpontosabban belőve, egész hossza 101 cm., súlya 2,5 kg., nagy kezdő sebességgel és a legerősebb átütő erővel, nagy vad lövésére isgen alkalmas, ára 190 K.

Egy Mannlicher ismétlő kurtály 95-ös minta, 8 mm. öbű, ára 140 K.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. == Magyar levelezés.

Tiller Mór és Társa

cs. és kir. udvari szállítók, BUDAPEST, IV. Váci-utca 35.

A nagym. földművelési m. kir. minisztérium 70542 magas rendeletével az erdőigazgatóságoknak ajánlva

Erdészeti és erdőaltiszti egyenruhákat, egyes egyenruhadarabokat és mindennemű felszerelési cikket o o o ajánlunk kitűnő mesteri szabás és izlésteljes kiállításban. o o o

Fehérneműek és harisnyák óriási választékban. o Fegyverek- és töltényekből állandó nagy raktár. Polgári ruhák a legjobb magyar és angol szövetekből elsőrangú szabászok közreműködésével készülnek. Hivatalos uton részletfizetésre is eszközölhetők megrendelések és nagyobb megrendelés esetén kívá- o o o natra saját költségünkön egy szabászt küldünk a mértékek felvétele végett. o o o

Árjegyzéket és mintákat ingyen és bérmentve küldünk és vevőink kényelmére bármely cikket beszerzünk. Meg nem felelőt visszaveszünk.

Legrégibb és legnagyobb egyenruházati intézet!

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában. Szászsebes.